

KARTA PRZEDMIOTU

B8 Podstawy dydaktyki

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Podstawy dydaktyki (B8)
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	
Kierunek studiów:	Wychowanie fizyczne
Poziom studiów:	studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Stacjonarne., niestacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	od 2021/2022
Semestr:	2
Koordinator przedmiotu:	Dr Małgorzata Świdrak

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu				
<p>Wyposażenie studentów w kompetencje, stanowiące podstawę dla studiowania przedmiotu <i>podstawy dydaktyki</i> oraz profesjonalnych działań nauczyciela kierującego uczeniem się uczniów. Oznacza to, że w toku zajęć studenci zdobędą wiedzę właściwościach dydaktyki ogólnej jako nauki, właściwościach i przebiegu procesu kształcenia, czynnikach go warunkujących, jego teoretycznych modelach oraz kontekstach ich funkcjonowania. Wiedza ta będzie podstawą orientacyjną układów nauczycielskich umiejętności kierowniczych i organizacyjnych. W toku zajęć studenci ukształtują w sobie również właściwości podmiotowe ułatwiające każdemu nauczycielowi pełnienie roli zawodowej w obszarze kształcenia dzieci i młodzieży.</p>				
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów:		stacjonarne – wykład 15 h, ćw.15 h niestacjonarne- wykład 15 h, ćw.15 h		
Opis efektów uczenia się dla przedmiotu				
Kod efektu przedmi	W zakresie wiedzy i umiejętności absolwent zna i rozumie:	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
B8_W1	W zakresie wiedzy: - usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;(C.W1) - zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w	K_W01	Wykład, ćwiczenia	Kolokwium, dyskusja Referat studenta
B8_W2		K_W07		

B8_W3	<p>klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;(C.W2)</p> <p>- współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów ;(C.W3)</p>	<p>K_W01 K_W07 K_W08</p>		
B8_W4	<p>- zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;(C.W4)</p>	<p>K_W01 K_W07 K_W08</p>		
B8_W5	<p>- konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;(C.W5)</p>	<p>K_W05</p>		
B8_W6	<p>- sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;(C.W6)</p>	<p>K_W05</p>		
B8_W7	<p>-kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę rozwoju zawodowego, znaczenie autorytetu nauczyciela oraz jego współpracę z rodzicami i opiekunami uczniów</p>	<p>K_W12 K_W07</p>		
B8_U1	<p>W zakresie umiejętności absolwent potrafi:</p> <p>- zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;(C.U1)</p>	<p>K_U02</p>	ćwiczenia	Kolokwium, dyskusja Referat studenta
B8_U2	<p>- zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;(C.U2)</p>	<p>K_U10</p>		
B8_U3	<p>- dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;(C.U3)</p>	<p>K_U02 K_U03</p>	Wykład, ćwiczenia	
B8_U4	<p>- wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;(C.U4)</p>	<p>K_U10 K_U12</p>		
B8_U5	<p>- zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;(C.U5)</p>	<p>K_U12 K_U06</p>		

B8_U6	- dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;(C.U6)	K_U03		
B8_K1	W zakresie kompetencje społecznych absolwent gotów jest do: - twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;(C.K1)	K_K09	warsztaty	Aktywność na zajęciach, zabieranie głosu w dyskusji
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				
Całkowita liczba punktów ECTS: (A + B)	2 pkt ECTS		Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć oraz liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach tych zajęć:	wykład ćwiczenia konsultacje w sumie: ECTS		15 h 15 h 5 h 35 h 1,3	15 h 15 h 5 h 35 h 1,3
B. Formy aktywności studenta w ramach samokształcenia wraz z planowaną liczbą godzin na każdą formę i liczbą punktów ECTS:	praca w bibliotece przygotowanie do zaliczenia praca z lekturą przygotowanie referatu w sumie: ECTS		5 h 5 h 5 h 3h 18 h 0,7	5 h 5 h 5 h 3h 18 h 0,7
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	ćwiczenia przygotowanie referatu w sumie: ECTS		15 h 3 h 18 h 0,7	15 h 3 h 18 h 0,7

Dodatkowe elementy (* - opcjonalnie)

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	<p>Treści kształcenia:</p> <p>Wykłady:</p> <p>1. Dydaktyka ogólna jako subdyscyplina pedagogiki</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmienność przedmiotu i zadań dydaktyki ogólnej w historii dyscypliny; • dydaktyka ogólna a inne subdyscypliny pedagogiki; • związek dydaktyki z innymi naukami; • współczesne koncepcje metodologiczne dydaktyki ogólnej. <p>2. Podstawowe pojęcia dydaktyczne i łączące je relacje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczenie się, nauczanie, kształcenie i samokształcenie, wychowanie i samowychowanie sytuacja dydaktyczno-wychowawcza, cele kształcenia, treści kształcenia, zasady
---	---

kształcenia, metody nauczania-uczenia się, formy organizacyjne, środki dydaktyczne, osiągnięcia szkolne ucznia,

3. Struktura procesu kształcenia ogólnego

- ogniwa procesu kształcenia i ich charakterystyka;
- czynności ucznia i nauczyciela w obszarze różnych ogniw procesu kształcenia.

4. Cele kształcenia i ich uwarunkowania:

- kontrowersje wokół stanowienia celów kształcenia;
- uwarunkowania treści celów kształcenia;
- podmioty stanowienia celów kształcenia;
- wybrane koncepcje formułowania celów kształcenia.

5. Treści kształcenia:

- znaczenia terminu *treści kształcenia* i ich konsekwencje dla konstruowania procesu dydaktycznego;
- źródła treści kształcenia; kryteria oraz zasady ich doboru i układu;
- teorie doboru treści kształcenia
- tendencje modernizacji treści kształcenia;

6. Metody nauczania – uczenia się

- pojęcie i klasyfikacja metod uczenia się – nauczania;
- strategię kształcenia a metody nauczania i uczenia się;
- charakterystyka wybranych metod nauczania:
 - ◆ metody ułatwiające uczniom asymilację wiedzy;
 - ◆ metody służące rozwijaniu myślenia i działania twórczego uczniów;
 - ◆ metody waloryzacyjne w uczeniu się uczniów;
 - ◆ metody kształtowania umiejętności praktycznych;

kryteria doboru metod uczenia się i nauczania.

7. Teoria kształcenia wielostronnego

- geneza i treść kształcenia wielostronnego;
- proces kształcenia, a strategię działań dydaktycznych uczniów i nauczycieli;
- kierunki rozwoju teorii kształcenia wielostronnego.

8. Formy organizacyjne kształcenia

- formy organizacyjne nauczania-uczenia się;
- system klasowo-lekcyjny i kierunki jego modernizacji;
- formy organizacyjne w pracy uczniów na zajęciach szkolnych;
- praca domowa ucznia.

9. Środki dydaktyczne w procesie nauczania.

- Funkcje środków dydaktycznych;
- Typologia środków dydaktycznych;
- Warunki ich poprawnego wykorzystania i konstruowania przez nauczyciela i uczniów.

10. Wybrane systemy dydaktyczne XIX/XX wieku.

- Pojęcie systemu dydaktycznego;
- Wkład J.F. Herbart do teorii i praktyki edukacyjnej;
- Poglądy dydaktyczne J. Dewey'a;
- Współczesne kierunki rozwoju dydaktyki.

Tendencje zmian w praktyce szkolnej XXI w.

11. Rezultaty procesu kształcenia:

	<ul style="list-style-type: none"> • cele a wyniki kształcenia; • podstawowe kategorie wyników nauczania – uczenia się; • poznawanie rezultatów kształcenia; • ewaluacja formatywna i konkluzyjna procesu kształcenia; • uwarunkowania powodzeń i niepowodzeń szkolnych ucznia; • proces narastania niepowodzeń szkolnych; • rozpoznawanie niepowodzeń szkolnych jako warunek ich zapobiegania; • profilaktyka i terapia niepowodzeń szkolnych. <p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne. Wprowadzenie w tematykę zajęć. 2. Cele operacyjne lekcji – ćwiczenia praktyczne. 3,4. Metody nauczania – uczenie się: praktyczne zastosowanie. 5,6. Strategie kształcenia: strategia informacyjna, strategia problemowa, strategia emocjonalna, strategia operacyjna. 7. Środki dydaktyczne w procesie nauczania: praktyczne zastosowanie. 8. Kolokwium. 9,10. Formy organizacyjne nauczania – kształcenie – system klasowo – lekcyjny, lekcja i jej struktura, rodzaje toków lekcyjnych (lekcja podająca, problemowa, ćwiczeniowa, eksponująca), nauka domowa uczniów, zajęcia pozaszkolne. 11. Sposoby planowania procesu nauczania – pojęcie planowania i organizacji, metody planowania dydaktycznego. 12. Proces samokształcenia. 13. Kolokwium. 14. Zajęcia podsumowujące.
Metody i techniki kształcenia:	Metody dydaktyczne: <ol style="list-style-type: none"> 1. Metody eksponujące – prezentacje multimedialne, pokaz połączony z przeżyciem 2. Metody aktywizujące – symulacje, burza mózgów, metaplan 3. Metody podające – wykład, objaśnienie lub wyjaśnienie, opis
* Warunki i sposób zaliczenia	Aktywność i frekwencja podczas zajęć: 40%, kolokwium pisemne: 30%, ocena indywidualnego projektu: 30%.
* Zasady udziału w poszczególnych zajęciach,	Obecność na ćwiczeniach i wykładach obowiązkowa.
Sposób obliczania oceny końcowej:	Na ocenę bdb 90% i więcej; na db 80%; na dst 60%.
* Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:	Zaliczenie nieobecności w formie referatu z tematu opuszczonych zajęć.
Zalecana literatura:	Literatura podstawowa:

1. Bereźnicki F., *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Kraków, 2001
2. Kupisiewicz Cz., *Dydaktyka ogólna*, Warszawa, 2000
3. Janowski A., *Pedagogika praktyczna. Zarys problematyki, zdrowy rozsądek, wyniki badań*, Warszawa, 2002
4. Kruszewski K., Konarzewski K. (red.), *Sztuka nauczania*, cz.I,II, Warszawa, 2002
5. Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa, 1987 i nast.
6. *Podstawy edukacji*, Krosno, 1994
7. Pólturzycki J., *Dydaktyka dla nauczycieli*, Toruń, 1998

Literatura uzupełniająca

1. Biernacka D., *Od słowa do działania. Przegląd współczesnych metod kształcenia*, Warszawa, 2001
 2. Fisher R., *Uczymy jak myśleć*, Warszawa, 1999,
 3. Fisher R., *Uczymy jak się uczyć*, Warszawa, 1999,
 4. J.Łysek(red.), *Niepowodzenia szkolne*, Kraków, 1998
 5. Perrott B., *Efektywne nauczanie*, Warszawa, 1995
 6. Phillips D.C., Soltis J.F., *Podstawy wiedzy o nauczaniu*, Gdańsk, 2003
- Reid J-A., Forrestal P., Cook J., *Uczenie się w małych grupach*, Warszaw, 1996